

Το φωτογραφικό υλικό είναι από τον εσπερινό της 14ης Αυγούστου 2017, του Πανηγυρίζοντος Αρχαίου Ιερού Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου Καλαμπάκας.

Ο Δεκαπενταύγουστος, «το Πάσχα του καλοκαιριού», είναι η μέρα-ύμνος στην Παναγία, τη μητέρα όλων των Χριστιανών..

Προσευχές, δεήσεις, ικεσίες των πιστών, ακούγονται από τις πιο μεγαλοπρεπείς μητροπόλεις μέχρι τα πιο απομακρυσμένα ξωκλήσια και μοναστήρια, ενώ τα περίπου 500 «Θεοτοκωνύμια», οι ονομασίες και χαρακτηρισμοί που της απέδωσε ο λαός, δηλώνουν τη λατρεία στο Θείο πρόσωπο της. Αλλού Μεγαλόχαρη και Θαλασσοκρατούσα κι αλλού Γλυκοφιλούσα και Βρεφοκρατούσα, η Παναγία βρίσκεται πάντοτε στο πλευρό των πιστών δίνοντάς τους δύναμη κι ελπίδα. Η γιορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου έχει ιδιαίτερη θέση στο εορτολόγιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας και συνδέεται άμεσα με τη μοναδικότητα του προσώπου της Παναγίας στο έργο «της εν Χριστώ σωτηρίας» των ανθρώπων, αποτελώντας τη μεγαλύτερη από τις γιορτές που καθιέρωσε η Εκκλησία προς τιμήν της Μητέρας του Χριστού, τις ονομαζόμενες θεομητορικές εορτές.

Οι πρώτες μαρτυρίες για τον εορτασμό της Κοίμησης της Θεοτόκου εμφανίζονται τον πέμπτο αιώνα μΧ, γύρω στην εποχή που συγκλήθηκε η Γ' Οικουμενική Σύνοδος της Εφέσου (451), που καθόρισε το θεομητορικό δόγμα και έγινε αιτία να αναπτυχθεί η τιμή στο πρόσωπο της Θεοτόκου.

Για πρώτη φορά φαίνεται να γιορτάστηκε στα Ιεροσόλυμα στις 13 Αυγούστου και λίγο αργότερα μετατέθηκε στις 15 του ίδιου μήνα. Είχε δε γενικότερα θεομητορικό χαρακτήρα, χωρίς ειδική αναφορά στο γεγονός της Κοιμήσεως και ονομάζονταν «ημέρα της Θεοτόκου Μαρίας». Κέντρο του πανηγυρισμού αναφέρεται στην αρχή ένα «Κάθισμα» (ναός), που βρίσκονταν έξω από τα Ιεροσόλυμα στον δρόμο προς την Βηθλεέμ. Η σύνδεση αυτής της γιορτής με την Κοίμηση της Θεοτόκου, έγινε στον ναό της Παναγίας, που βρισκόταν στη Γεσθημανή, το «ευκτήριο του Μαυρικήου», όπου υπήρχε και ο τάφος της.

Κατά την εκκλησιαστική παράδοση, της εορτής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου προηγείται νηστεία, η οποία καθιερώθηκε τον 7ο αιώνα. Αρχικά ήταν χωρισμένη

σε δύο περιόδους: πριν από την εορτή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος και πριν από την εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Τον 10ο αιώνα, συνενώθηκαν σε μία νηστεία, που περιλαμβάνει 14 ημέρες και ξεκινά την 1η Αυγούστου. Κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης νηστείας, νηστεύεται το λάδι εκτός του Σαββάτου και της Κυριακής, ενώ στη γιορτή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα καταλύεται (επιτρέπεται) το ψάρι. Ανήμερα της εορτής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου καταλύονται τα πάντα, εκτός και αν η εορτή πέσει σε Τετάρτη ή Παρασκευή, οπότε καταλύεται μόνο το ψάρι. Τις ημέρες της νηστείας του Δεκαπενταύγουστου ψάλλονται τις απογευματινές ώρες στις εκκλησίες (εκτός Κυριακής), εναλλάξ, ο «Μικρός και ο Μέγας Παρακλητικός Κανών εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον», οι λεγόμενες «Παρακλήσεις».

Η μητέρα του Ιησού Χριστού, όπως αναφέρεται στην εκκλησιαστική παράδοση, πληροφορήθηκε τον επικείμενο θάνατό της από έναν άγγελο τρεις ημέρες προτού αυτός συμβεί και άρχισε να προετοιμάζεται κατάλληλα. Επειδή κατά την ημέρα της Κοίμησής της δεν ήταν όλοι οι Απόστολοι στα Ιεροσόλυμα, μία νεφέλη τους άρπαξε και τους έφερε κοντά της. Μοναδικός απών ο απόστολος Θωμάς.

Η Κοίμηση της Θεοτόκου συνέβη στο σπίτι του Ευαγγελιστή Ιωάννη, όπου και διέμενε, μετά τη σταύρωση του Χριστού. Αφού της έκλεισαν τα μάτια, οι Απόστολοι μετέφεραν το νεκροκρέβατό της στον κήπο της Γεθσημανής, όπου την έθαψαν.

Όταν μετά από τρεις ημέρες ο απόστολος Θωμάς πήγε στον τάφο της, βρήκε μόνο τα εντάφια. Πάνω στον τάφο της Παναγίας χτίστηκε μεγαλοπρεπής ναός, που αποδίδεται στην Αγία Ελένη. Μετά την καταστροφή του, ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Μαρκιανός (450-457) με τη δεύτερη σύζυγό του Πουλχερία έχτισαν ένα νέο ναό, που υπάρχει μέχρι σήμερα.

Μεταξύ της Ορθόδοξης και της Καθολικής Εκκλησίας υπάρχει δογματική διαφορά σχετικά με την Κοίμηση της Θεοτόκου. Η Καθολική Εκκλησία πιστεύει στο δόγμα της ενσώματης ανάληψης της Θεοτόκου (Assumptio Beatae Mariae Virginis), που οριστικοποιήθηκε με την αποστολική εγκύκλιο του Πάπα Πίου ΙΒ' «Munificentissimus Deus» (1 Νοεμβρίου 1950). Αντίθετα, η Ορθόδοξη Εκκλησία κάνει λόγο πρώτα για Κοίμηση της Θεοτόκου, δηλαδή πραγματικό θάνατο (χωρισμό ψυχής και σώματος) και στη συνέχεια για μετάσταση της Θεοτόκου, δηλαδή ανάσταση (ένωση ψυχής και σώματος) και ανάληψή της κοντά στον Υιόν της.

Η εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου γιορτάζεται με λιγότερο emphaticό τρόπο στις λοιπές ορθόδοξες και καθολικές χώρες του κόσμου, στις περισσότερες από τις οποίες ο Δεκαπενταύγουστος είναι επίσημη αργία, όπως και στην Ελλάδα. Οι προτεσταντικές ομολογίες θεωρούν την Κοίμηση της Θεοτόκου δευτερεύουσα εορτή, επειδή δεν βασίζεται σε βιβλικές αναφορές.

Αναρίθμητοι ναοί και μονές έχουν χτιστεί προς τιμήν της Κοιμήσεως της, θαυμάσιες τοιχογραφίες παριστάνουν σε κάθε ναό, πίσω από την κεντρική είσοδο, σε εκπληκτικές συνθέσεις την ιερή της κηδεία, ύμνοι εκλεκτοί έχουν διακοσμήσει την ακολουθία της και λόγοι λαμπροί και εγκώμια εκφωνήθηκαν από τους Πατέρες και νεότερους κληρικούς άνδρες κατά την ημέρα της μνήμης της.

Στην Ελλάδα, η Κοίμηση της Θεοτόκου εορτάζεται με ιδιαίτερη λαμπρότητα, ονομάζεται δε και «Πάσχα του Καλοκαιριού».

Το μεγαλύτερο προσκύνημα γίνεται στην Τήνο με τους πιστούς γονυπετείς να φτάνουν στο ναό της Ευαγγελίστριας για να εκπληρώσουν το τάμα τους στην εικόνα της Παναγίας. Ο Ιερός Ναός Ευαγγελίστριας χτίστηκε στο σημείο όπου βρέθηκε η Εικόνα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Η εικόνα θεωρείται από τους πιστούς θαυματουργή γι' αυτό και χιλιάδες πιστών κάθε χρόνο ανηφορίζουν με θρησκευτική ευλάβεια προς το Ναό. Μάλιστα, η εύρεση της Αγίας Εικόνας το 1823 θεωρήθηκε θεϊκός οiwνός για το δίκαιο και την επιτυχία της επανάστασης ενάντια στον τουρκικό ζυγό, ενώ η ανέγερση του μεγαλοπρεπούς ναού αποτελεί το πρώτο μεγάλο αρχιτεκτονικό έργο του νεοσυσταθέντος ελληνικού κράτους.

Πατριάρχης Αιγυπτίου και Πατριάρχης Ιεροσολύμων Κοιμήσεως της 13ης Αυγούστου 2017